

El llenguatge De la província

No podríem començar aquest comentari sense discrepar del que afirmava, ara fa una setmana, el nostre company Josep M. Espinàs: només en l'observació dels fets, certament, no en les idees ni en les conclusions. Sempre ens hem lamentat, i no hem vacil·lat a manifestar-ho en cada cas, cosa que ens ha valgut més d'una discussió molt viva, que molts dels nostres conciutadans, quan han de dir d'on són, diguin que són de Girona si són d'un poble de l'Empordà, de la Garrotxa i fins i tot de la Cerdanya, que són de Lleida si són de la Noguera, de l'Urgell o del Pallars, i que són de Tarragona si són del Priorat o de la Conca de Barberà. Que són de Barcelona, els no barcelonins, a un barceloní no li ho solen dir: diuen més aviat que són de Manresa, de Vic o de Berga. Després, si la conversa hi conviда, precisen més. El descobriment del lloc exacte no es fa, a vegades, sinó gradualment. Un company del servei militar ens digué que era de Vic. Referint-nos aleshores nosaltres a aquesta població amb una certa familiaritat, rectificà: de Vic mateix no, de Torelló. Com que també li'n donàvem raó, acabà de precisar que, de fet, era de Sant Pere de Torelló. I és que a la influència de la divisió provincial imposada oficialment, que s'inicia ja a l'escola, s'afegeix el freqüent complex d'ésser d'un poble petit o apartat, que hom pressuposa que l'interlocutor ha d'ignorar necessàriament.

Es clar que si ens ha calgut dissentir, en aquest punt, del nostre amic Espinàs és degut, sens dubte, a experiències diferents: no cal dir com celebrariem que, al capdavant, tingués més raó que nosaltres. Perquè, com molt bé diu ell mateix, aquest tema ens apassiona molt més que determinades matèries. I si hi dediquem el nostre comentari d'avui és perquè massa sovint observem en les nostres publicacions que hom recorre encara a aquestes absurdes denominacions provincials que voldríem veure bandejades d'una vegada, fins i tot en algunes que diuen defensar posicions nacionalistes i que es planyen dels límits esquifits de la nostra autonomia. El pintor Dalí, per exemple, és sovint anomenat «el pintor gironí» i no fa gaire encara el van nomenar, si no anem errats, «el gironí de l'any». Però això no és res: acabem de llegir, en una revista científica, un estudi sobre el llegendari comte Arnau, senyor de Mataplana, les fetes del qual se situen al Ripollès i a l'alta conca del Llobregat, contrades, en l'època en què degué viure aquell personatge, sense cap vinculació ni connexió amb la ciutat de Girona. Això no priva, però, que hi sigui increïblement anomenat «el feudal gironí». El que sembla indiscutible, doncs, és que encara haurèm de maldar molt tots plegats per tal d'extirpar aquest hàbit de la denominació «provincialista» que, si més no alguna, semolen tenir tan arrapat.

Albert Jane